

Печенюк Алла

к.е.н., докторант

Добровольська Елла

к.е.н., доцент кафедри економіки,

підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Подільський державний аграрно-технічний університет

м. Кам'янець-Подільський

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Освіта в світовому та загальнонаціональному масштабах розглядається як стратегічний пріоритет державної політики. Система освіти в Україні представлена дошкільною, повною середньою, позашкільною, професійною, спеціалізованою, фаховою передвищою, вищою та післядипломною (освітою для дорослих).

Освітня сфера пов'язана з основними соціально-економічними показниками сталого розвитку країни. Розвиток освіти залежить від дії різних факторів зовнішнього і внутрішнього середовища. До основних зовнішніх факторів, що впливають на стан і визначають тенденції розвитку закладів освіти в Україні, можна віднести стабільність економічного і політичного становища як в масштабах країни, так і на міжнародній арені.

Фактори внутрішнього середовища проявляються зміною рівня та обсягів фінансування витрат на освіту в загальному обсязі видатків зведеного бюджету України. У відсотковому співвідношенні до валового внутрішнього продукту, рівень витрат на освіту складає в середньому 6,5%, що суперечить Закону України «Про освіту», згідно з яким «... держава забезпечує асигнування на освіту в розмірі не менше 7% ВВП» [1].

Особливе занепокоєння викликає рівень освітньої фінансової інклюзивності сільських громад. Дослідження фінансової стійкості об'єднаних територіальних громад в частині надання державної освітньої субвенції приводить до висновку, що “значна частина утворених громад має низький індекс освітньої фінансової спроможності, що в кінцевому підсумку проявляється у закритті окремих шкіл та може негативно позначитись на якості гуманного капіталу”, що, своєю чергою, вплине на зниження освітньої інклюзивності сільських мешканців [2].

Варто зазначити, що зміни в економічному і політичному житті країни суттєво вплинули на розвиток вищих навчальних закладів. Загалом, політична та економічна ситуації в Україні є головними зовнішніми факторами, які, впливаючи на діяльність вищих навчальних закладів, можуть сприяти розвитку або, навпаки, їх занепаду на ринку освітніх послуг. Економічна і політична ситуація в нашій державі позначається також на міжнародній діяльності вищих навчальних закладів, що проявляється ступенем залучення іноземних студентів

до навчання у вітчизняних закладах вищої освіти. Позитивна динаміка збільшення кількості іноземних студентів у загальній кількості здобувачів вищої освіти в Україні свідчить, що незважаючи на об'єктивні фактори, пов'язані зі складною політичною ситуацією, попит на українську освіту серед іноземців зростає, хоча, в даному контексті слід враховувати і відтік українських абітурієнтів на навчання в інші країни світу [1].

Згідно даних Міністерства освіти та науки України, у 2019 році кількість іноземних студентів зросла і становить 75 тис. 605 осіб. Це означає, що мають зростати і фінансові надходження вищих навчальних закладів від надання освітніх послуг іноземним студентам. Проте велику проблему Міністерство освіти та науки вбачає у діяльності фірм-посередників, які завдають серйозної репутаційної та фінансової шкоди нашим закладам вищої освіти та іміджу держави. Суть питання в тому, що кошти за навчання студентів акумулюються на рахунках фірм-посередників, внаслідок чого, гроші, часто не потрапляють до університетів.

Одним із напрямів вирішення означеної проблеми Міністерство вбачає необхідність впровадження практики перерахунку грошових коштів на рахунки безпосередньо вузів, які мають розраховуватися з агентами. Передбачається, що фірма-посередник надаватиме закладам вищої освіти та Українському державному центру міжнародної освіти наступне: документ, який дає право здійснення відбору кандидатів з інших країн; контактну інформацію про місце реєстрації та штат працівників [3]. Це допоможе ідентифікувати освітніх посередників та сконцентрувати їх діяльність виключно на пошуку та підборі кандидатів на навчання за певну комісійну винагороду.

Розбудова сучасної структури освітнього середовища України має спрямовуватись на забезпечення оптимальних умов функціонування освітньої галузі, існування закладів різних типів і форм власності, використання форм та засобів освіти, які забезпечуватимуть належний рівень якості освітніх послуг та свободу їх вибору для громадян, а зі сторони держави - забезпечення відповідного фінансування та створення належних умов для освітньої та комерційної діяльності закладів освіти.

Список використаних джерел

1. Боровик М.В. Влияние внешних и внутренних факторов на состояние развития высших учебных заведений в Украине. *Инфраструктура рынка*. Выпуск 33, 2019. С.147-153. www.market-infr.od.ua
2. Кінаш І.А., Китаєва О.А. Інформаційні технології в освітньому просторі вищого навчального закладу. *Матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції «Проблеми підготовки фахівців-аграріїв у навчальних закладах вищої професійної освіти»* ПДАТУ. Кам'янець-Подільський, 2010. С. 110-114.
3. Ivanyshyn V., Pecheniuk A., Pecheniuk A. Financial and educational inclusiveness of rural territorial groups. *Інноваційна економіка*. 2019. №1-2[78]. С. 156-161.
4. Сайт Міністерства освіти і науки України. Л.Гриневич. МОН посилює

вимоги до фірм-посередників, які співпрацюють з українським вишами для залучення іноземних студентів на навчання. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-posilit-vimogi-do-firm-poserednikiv-yaki-spivpracyuyut-z-ukrayinskimi-vishami-dlya-zaluchennya-inozemnih-studentiv-na-navchannya-liliya-grinevich> (дата звернення: 15.09.2019).

Печенюк Андрій

к.е.н., доцент

Рудик Володимир

д.е.н., завідувач кафедри

Лаврук Віталій

д.е.н., професор кафедри

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

SMART-ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

В умовах тотальної «інтелектуалізації» виробничих процесів у світі дедалі актуальнішою для України постає проблема підвищення ефективності вітчизняної освіти.

Уже не викликає сумнівів, що сучасний фахівець має бути спроможним розв'язувати комплексні задачі, уміти спілкуватися з людьми, формулювати власну думку, приймати ефективні рішення, вести переговори, задовольняти освітні та життєві запити, володіти всебічним (критичним, креативним, логічним, системним, гнучким) мисленням.

Окрім того, випускник сучасного університету має бути готовим до змін, роботи з більш складними проектами, запозичення прогресивних практик, розширення професійного кругозору, відстежування тенденцій в інших галузях і професіях [4].

Якщо раніше основним джерелом навчальної інформації для студента був викладач, і більшу частину знань студент здобував в аудиторії або через засвоєння наукової літератури, то сьогодні для передачі знань все частіше використовуються різноманітні інноваційні технології [5].

Значною мірою змінюється роль викладача, який в теперішніх умовах повинен уміти передати студентам унікальний досвід, який вони не можуть отримати через посередництво цифрових технологій. Формат класичної лекції повинен зміститися в сторону консультації, діалогу, дискусії, семінару. Для проведення аудиторних занять доцільно залучати практикуючих фахівців,